

cially dangerous consequences or substantial harm. Creating a danger is essentially similar to creating a threat, i.e., in fact, those are terms that denote the same criminal law concept. Each criminal offense causes certain harm, but only certain types of harm are recognized as its feature, as indicated by the content of the article's disposition. This is due to both the expediency and the possibility of compensation.

It has been argued that a victim in the criminal law sense will be a person in cases of both actual harm and creation of a danger or threat of harm, but only in those cases where such danger or threat is directly mentioned in the disposition of the article of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: victim, criminal offense, "torts of danger", harm, socially dangerous consequences, threat, danger, environment, objective side of a criminal offense.

DOI: 10.33766/2786-9156.106.2.189-201

УДК: 343.35

Янівський В. М., аспірант кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна)

e-mail: v.yanivskyi@donnu.edu.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2074-8895>

НЕСВОЄЧАСНЕ (Ч. 1 СТ. 172-6 КУпАП) ТА УМИСНЕ НЕПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ (СТ. 366-3 КК УКРАЇНИ): ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ, ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті здійснено спробу вирішення проблеми розмежування правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення та ст. 366-3 Кримінального кодексу України, за результатами чого були зроблено науково обгрунтовані рекомендації щодо вдосконалення відповідних положень чинного кримінального та адміністративного законодавства і практики їх застосування.

Зокрема, аргументовано, що на сьогодні чи не єдиним критерієм, який дозволяє розмежувати відповідні різновиди порушень фінансового контролю, є 10-денний строк з дня отримання особою відповідного повідомлення НАЗК про неподання декларації: у разі якщо суб'єкт подасть декларацію протягом цього терміну, то він має бути підданий адміністративній відповідальності; якщо ж суб'єкт декларування і після цього повідомлення не подасть декларацію, то його дії мають визнаватися кримінально протиправним умисним неподанням декларації.

Водночас доводиться, що пропонувані критерії розмежування, по-перше, є «вимушеним» та неочевидним, а по-друге, що впливає з попереднього, через це далеко не завжди враховується на практиці. Зважаючи на це, наводяться потенційні законодавчі способи вирішення позначеної проблеми, з-поміж яких оптимальним називається декриміналізація умисного неподання декларації та наступне виключення з Кримінального кодексу України ст. 366-3. За таких умов будь-яке несвоєчасне подання декларації буде отримувати правову оцінку з посиленням саме на ч. 1 ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Наприкінці дослідження визначено перспективні напрями наукових розвідок у відповідній царині, яким є вирішення питання про обґрунтованість передбаченого чинним законодавством критерію розмежування кримінально та адміністративно караного декларування недостовірної інформації.

Ключові слова: юридична відповідальність, адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність, злочин та адміністративний проступок, декларація / декларування, інформація, санкція, покарання.

Постановка проблеми. Добре відомо, що, не враховуючи російську федерацію, корупція на сьогодні становить одну із центральних загроз національній безпеці України. У юридичній літературі цей факт пояснюється серйозністю і багатоглядністю шкоди, заподіяваної корупцією, адже остання загрожує конституційним правам людини і громадянина, верховенству праву й утвердженню демократії, підриває довіру до органів влади, ускладнює економічний розвиток країни, порушує соціальну справедливість, руйнує правові і моральні засади життєдіяльності суспільства, створює негативний імідж України на міжнародній арені тощо. Тому загалом не викликає подив та обставина, що протягом останнього десятиліття і навіть під час триваючої вже понад два роки широкомасштабної війни з агресором, проблематика протидії корупції в Україні перебуває (значною мірою під впливом євроінтеграційних процесів і політичних чинників) у сфері посиленої уваги з боку законодавця, юридичної науки, ЗМІ і суспільства загалом; причому громадський і фаховий інтерес до цієї тематики не згасає, а швидше, навпаки, посилюється [1, с. 6-7].

Одним із елементів системи запобігання корупції виступає відповідальність за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією. При всьому важливу складовою зазначеного механізму виступають норми, які встановлюють відповідальність за вчинення не лише корупційних діянь, а й відмінних від останніх вчинків, які є фоновими явищами, що зумовлюють виникнення корупції, а відтак протидія яким має здійснюватися як на законодавчому, так і на правозастосовному рівнях [2, с. 4-5]. Зокрема, різновидом таких фонових явищ виступають і передбачені Законом України «Про запобігання корупції» (далі – Законом) порушення фінансового контролю, відповідальність за які встановлена в нормах кримінального та адміністративного законодавства.

Водночас доводиться констатувати, що ефективність відповідних правових приписів на сьогодні є вкрай малоефективною. Цей факт зумовлений низкою факторів, одним із яких є невирішеність питання щодо розмежування окремих різновидів порушень фінансового контролю, зокрема, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) несвоечасного подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларації), та умисного неподання декларації, про яке йдеться вже у ст. 366-3 Кримінального кодексу України (далі – КК Укра-

їни). Зокрема, аналізуючи об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-3 КК України, Д. М. Міськів небезпідставно констатує, що, на перший погляд, з'ясування її змісту не викликає жодних труднощів. Однак далі криміналіст так само виправдано робить ключове уточнення відносно того, що така безпроблемність справді мала б місце лише тоді, якби в КУпАП не було передбачено відповідальності за несвоєчасне подання декларації. Відтак і в теорії, і на практиці застосування виникла дилема, що саме слід вважати умисним неподанням декларації, яке карається аж до позбавлення волі, а що – несвоєчасним її поданням, за яке може бути призначено лише штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, адже якщо суб'єкт декларування станом на 1 квітня не подав декларацію фактично в його діянні наявний склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-3 КК України. Попри це, якщо вказана особа подасть цю декларацію, наприклад, 5 квітня, то йдеться про несвоєчасне її подання. «Однак, – знову наголошує юрист, – фактично 1 квітня у разі неподання декларації діяння вже містить ознаки складу кримінального правопорушення» [3, с. 155].

Необхідність вирішення позначеної зловбоденої проблеми й обумовила вибір відповідної тематики дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглядувані питання в українській правовій доктрині відносяться до числа активно досліджуваних. Зокрема, окремі аспекти вказаної проблематики висвітлювались у працях таких вітчизняних науковців, як: А. В. Агеєнко, О. С. Бондаренко, А. А. Вознюк, Д. Ф. Волонець, І. Б. Газдайка-Василишин, О. О. Дудоров, З. А. Загинеї-Заболотенко, К. П. Задоя, М. І. Мельник, І. І. Митрофанов, Д. Г. Михайленко, Д. М. Міськів, Р. О. Мовчан, О. Ф. Пасека, А. В. Савченко, В. Г. Сенік, Я. О. Теслюк, М. І. Хавронюк, В. С. Щирська та інших. Попри позначену активність, уніфікованої позиції теоретикам виробити поки що не вдалося.

Формулювання цілей. Метою пропонованого дослідження є вирішення проблеми розмежування правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 172-6 КУпАП та ст. 366-3 КК України, за результатами чого мають бути розроблені науково обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення відповідних положень чинного кримінального та адміністративного законодавства і практики їхнього застосування.

Виклад основного матеріалу. Розмірковуючи над проблемою розмежування відповідних порушень фінансового контролю, Д. Г. Михайленко припускає, що несвоєчасне подання декларації передбачає, що декларацію все-таки подано, проте несвоєчасно, тобто не тоді, коли це визначено законодавством. «Отже, – резюмує вчений, – склади адміністративного правопорушення (несвоєчасне подання без поважних причин декларації (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП)) і злочину (умисне неподання декларації (ст. 366-1 КК України)) за об'єктивною стороною розмежовуються тим, що для наявності першого необхідно встановити, що декларація подана, але з порушенням установленого строку, а кваліфікація діяння особи за ст. 366-1 КК України передбачає,

що така декларація не подана на момент видалення суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку по справі» [4, с. 402].

Водночас переважна більшість інших дослідників за основу розмежування беруть наявність поданої винним декларації не на момент розгляду справи в суді, а на момент 10-ти денного строку з дня отримання особою відповідного повідомлення НАЗК про неподання суб'єктом декларації.

Зокрема, проаналізувавши положення ст. 366-3 КК України та ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, Я. О. Теслюк висновувала, що, хоча, відповідно до змісту вказаних норм, неподання декларації та її несвочасне подання мало б відштовхуватися від чітко встановленої дати, однак ч. 3 ст. 49 Закону (станом на сьогодні це вже ч. 2 ст. 51-2 Закону – В. Я.) вказує на інші обставини. Дослідниця слушно звертає увагу, що відправною точкою встановлено день отримання правопорушником письмового повідомлення від НАЗК про факт неподання декларації та вимогу усунути недоліки протягом 10-ти днів, а не дату 1-го квітня кожного року (законодавчо встановлена дата подання декларації). Відповідно, **10-ти денний проміжок** є тією лініє розмежування, коли в разі подачі декларації в цих межах буде застосовано адміністративну відповідальність, а в разі протермінування – кримінальну. «Водночас, – резюмує фахівчиня, – залишається доволі дискусійним питання, якого значення набуває період між 1 квітня та моментом отримання правопорушником письмового повідомлення від НАЗК?» [5, с. 94].

Схожим чином розмірковує і А. В. Савченко. Криміналіст так само посилається на раніше чинну ч. 3 ст. 49 Закону та на підставі цього робить свій умовивід відносно того, що в кінцевому рахунку неподанням декларації вважатиметься така бездіяльність, яка має місце після закінчення 10 днів із моменту отримання суб'єктом декларування зазначеного письмового повідомлення, та якщо відсутні обставини, які б перешкождали належному виконанню цього обов'язку [6, с. 55].

Чи не найбільш змістовну особливість передбаченого ст. 366-3 КК України «умисного неподання декларації» продемонстрував К. П. Задоя. Учений слушно наголошує на тому, що аналізоване діяння являє собою не просто бездіяльність, а бездіяльність суб'єкта декларування, яка полягає в послідовному невиконанні ним одразу двох обов'язків:

1) обов'язку передати декларацію до НАЗК в установленому порядку в строк, визначений законом, наслідком якої є притягнення до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 172-6 КУпАП;

2) а після цього – обов'язку передати декларацію упродовж 10 днів з дня отримання повідомлення НАЗК про неподання декларації.

Також науковець додає, що якщо обмежувати зміст неподання декларації лише вказівкою на неподання її в строк, визначений законодавством, це не дозволить відмежувати розглядуване кримінально протиправне діяння (раніше чинна ст. 366-1 КК України) від адміністративного проступку, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП [7, с. 229].

Про характерну для ст. 366-3 КК України складну бездіяльність веде

мову і М. І. Мельник. Знову-таки, посилаючись на норми антикорупційного законодавства, криміналіст зауважує, що якщо суб'єкт декларування не подав декларацію до 00:00 годин 31 березня, то НАЗК письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, і суб'єкт декларування повинен протягом 10 днів з дня отримання такого повідомлення подати декларацію (раніше чинна ч. 3 ст. 49 Закону). Одночасно НАЗК має скласти протокол про адміністративне правопорушення за ст. 172-6 КУпАП, крім випадків, коли будуть встановлені поважні причини несвоєчасного подання декларації. При всьому правознавець наголошує на тому, що викриття суб'єкта декларування у несвоєчасному поданні декларації не звільняє його від її подання, що є його «шансом» виправити своє упушення. «У разі, – висновок М. І. Мельник, – якщо він подасть декларацію протягом 10 днів з дня отримання повідомлення-нагадування від НАЗК, то має бути підданий адміністративній відповідальності за ч. 1 ст. 172-6 КУпАП. Якщо ж суб'єкт декларування і після цього повідомлення не подасть декларацію, то його дії мають бути кваліфіковані як умисне неподання декларації за ст. 366-1 КК України» [8, с. 1149].

Розглядаючи позначену проблематику, маємо зазначити, що, з одного боку, пропонувані усіма згаданими вище дослідниками критерії розмежування правопорушень, передбачених ст. 366-3 КК України та ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, є доволі обґрунтованим. Водночас, з іншого, ми повністю підтримуємо Д. М. Міськіва, який вказує на неочевидність відповідного критерію, а також на те, що він знайшов своє застосування виключно через відсутність прямого законодавчого врегулювання цієї проблеми. «Більше того, – продовжує юрист, – можна уявити собі ситуацію, за якої НАЗК виявило факт неподання декларації через пів року від граничної дати її подання. У такому разі, керуючись цими положеннями, особа не підлягатиме кримінальній відповідальності доти, доки НАЗК письмово не повідомить такого суб'єкта про факт неподання декларації і такий суб'єкт протягом десяти днів не подасть декларацію. Адже факт вчинення саме кримінального правопорушення за таких обставин залежить не від часу, який минув від граничного строку подання декларації, а від часу який минув після повідомлення НАЗК про факт її неподання» [3, с. 120].

Зважаючи на сказане, без подиву сприймається інформація К. П. Задої про те, що у практиці застосування ст. 366-3 КК України непоодинокими є й випадки, коли відповідна норма інкримінується навіть за відсутності відповідного повідомлення НАЗК, а достатньою підставою притягнення до кримінальної відповідальності визнається лише сам факт несвоєчасного подання декларації [7, с. 228].

Зокрема, як приклад, учений навів рішення Фрунзеньського районного суду м. Харків, який, засуджуючи особу за ст. 366-1 КК України, прямо відкинув її посилення на те, що вона не отримувала від НАЗК повідомлення про неподання декларації, стверджуючи, що «не надіслання НАЗК на адресу обвинуваченого повідомлення щодо не подачі декларації законодавство не пов'язує із настанням наслідків, тобто настання відповідальності за ст. 366-1 КК України в умисному неподанні

декларації, тільки після письмового повідомлення суб'єкта декларування, тому суд не приймає зазначені доводи обвинуваченого, як підставу для постановлення виправдувального вироку» [9].

За справедливим зауваженням К. П. Задої, уразливість подібних міркувань очевидна хоча б через те, що об'єктивна сторона кримінального правопорушення, передбаченого раніше ст. 366-1 КК України, не передбачає настання жодних наслідків [7, с. 228-229]. Про це К. П. Задоя писав ще у 2019 р. у контексті раніше чинної ст. 366-1 КК України, та, на жаль, прояви відповідної негативної тенденції, коли до кримінальної відповідальності притягуються особи, які не отримали відповідне повідомлення НАЗК, нерідко зустрічаються й останніми роками вже при застосуванні ст. 366-3 КК України. Причому, маємо зазначити, що така практика є не те що «не поодинокую», про що вів мову К. П. Задоя, а відверто масовою.

Наприклад, Вінковоцьким районним судом Хмельницької області було встановлено, що, звільнившись 20 травня 2021 р. із займаної посади старости с. Зоряне Вінковоцької селищної ради, Особа-1 не подав декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за період, не охоплений раніше поданими деклараціям, а саме з 1 січня 2021 р. по 20 травня 2021 р., **у передбаченій Законом строк**, а також декларацію особи, яка припинила відповідну діяльність. За наслідком розгляду справи Особа-1 був визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-3 КК України [10].

В іншому випадку до кримінальної відповідальності за цією ж нормою був притягнутий Особа-2. Останньому інкримінувалося те, що він, будучи депутатом Орівської сільської ради Дрогобицького району Львівської області та суб'єктом декларування, повноваження якого закінчилися в день відкриття першої сесії 8 демократичного скликання Трускавецької міської ради Львівської області, тобто 1 грудня 2020 р., не подав декларацію за 2020 р. шляхом заповнення на офіційному вебсайті НАЗК. [11].

Аналогічну кримінально-правову оцінку отримали і дії Особи-3, яка, будучи звільненою з органів Державної кримінально-виконавчої служби з 22 вересня 2020 р., до 1 квітня 2021 р. не подала декларацію за 2020 р. шляхом її заповнення на офіційному вебсайті НАЗК [12].

Як бачимо, у всіх (!!!) цих рішеннях, які були ухвалені вже в 2024 р., значається лише про неподання декларації у встановлений законом строк, що за певних умов є характерним і для адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-6 КУпАП. Натомість у них відсутня вказівка ні на повідомлення НАЗК, яка, пригадуючи слова М. І. Мельника, могла дати змогу суб'єкту декларування «виправити своє упущення», ні на бодай якийсь інший критерій, який би обґрунтував кваліфікацію відповідних діянь винних саме за ст. 366-3 КК України. На наявність аналогічних тенденцій вказує і Д. Ф. Волонєць [13, с. 158].

З урахуванням зазначених обставин немає підстав не погодитись із тими численними юристами, які наполягають на необхідності оперативного законодавчого втручання в існуючу ситуацію. Зокрема, у вітчизняній юридичній літературі було запропоновано три основних способи розв'язання

проблеми розмежування аналізованих порушень фінансового контролю, які ми наведемо в порядку зростання – від найменш до найбільш аргументованих:

1) передбачення того, що умовою настання кримінальної відповідальності за умисне неподання декларації є попереднє притягнення винного до адміністративної відповідальності за ці дії (адміністративна преюдиція).

Зокрема, Д. Ф. Волонець прямо вказує на необхідність удосконалення вітчизняного законодавства в спосіб, який вже апробований у КК Грузії. Юрист переконаний, що досвід цієї країни в частині встановлення кримінальної відповідальності за неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є позитивним саме через вказівку на те, що виключно у випадках, коли винний попередньо притягався до адміністративної відповідальності за вчинення цього діяння, можливе притягнення до кримінальної відповідальності. «Впровадження подібного підходу, – продовжує правознавець, – дозволило б подолати складнощі, що існують у розмежуванні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366-3 КК України, від відповідного адміністративного правопорушення у вигляді порушення вимог фінансового контролю [13, с. 5, 79, 109, 209].

З одного боку, вочевидь, варто погодитись із тим, що пропонуване застосування адміністративної преюдиції справді дозволить вирішити проблему розмежування ст. 366-3 КК України та ч. 1 ст. 172-6 КУпАП.

Водночас хотілося б нагадати, що, на відміну від грузинських парламентаріїв, які часто використовують адміністративну преюдицію і при конструюванні багатьох інших складів злочинів та представників Національного зібрання Вірменії, котрі, хоч і значно рідше, однак інколи теж прямо вказують на відповідну підставу кримінальної відповідальності (наприклад, ст. 448 КК Вірменії), вітчизняні народні обранці при ухваленні у 2001 р. чинного КК України загалом (за винятком поодиноких винятків¹) відмовилися від адміністративної преюдиції, що, на думку В. І. Борисова та П. С. Берзіна, загалом стало однією з основних новел, які притаманні Особливій частині цього документу, порівняно з його попередником (КК УРСР 1960 р.) [15, с. 475].

Не підтримують ідею використання в кримінальному законодавстві адміністративної преюдиції і розробники проекту КК, про що можна достатньо сміливо стверджувати після аналізу положень останнього;

2) закріплення на нормативному рівні поки що лише доктринального

---

¹ Наприклад, оцінюючи криміналізацію передбаченого ст. 389-2 КК України злісного ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт (продовження ухилення від відбування суспільно корисних робіт особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності на підставі ст. 183-2 КУпАП, В. О. Гацелок прямо вказує на те, що тут фактично застосовано адміністративну преюдицію, у супереччяї усталеній практиці криміналізації [14, с. 204].

положення про те, що адміністративна відповідальність має наставати за несвочасне подання декларації – подання її протягом певного терміну (наприклад, протягом місяця) з дня отримання повідомлення НАЗК про факт неподання декларації, а кримінальна відповідальність – за ухилення від обов'язку подання декларації, якщо особа не подала декларацію протягом відповідного строку після повідомлення НАЗК про факт неподання декларації [16, с. 27; 17, с. 114, 116; 18, с. 60–61]. За умови збереження одночасно як кримінальної, так й адміністративної відповідальності за аналізовані діяння, цей варіант виглядає чи не найбільш обгрунтованим;

3) водночас нагадаємо, що в одній зі своїх попередніх праць, присвячених умисному неподанню декларації, нами вже було доведено, що криміналізація описаних у ст. 366-3 КК України діянь має вважатися помилковою, а тому розглядувана кримінально-правова норма має бути виключена [19]. На нашу думку, реалізація цієї підтримуваної і багатьма іншими дослідниками [20; 21, с. 124; 3, с. 122] ідеї дозволила б автоматично розв'язати і порушену проблему розмежування правопорушень, передбачених чинними ч. 1 ст. 172-6 КУпАП та ст. 366-3 КК України, а тому саме таким шляхом і варто рухатись вітчизняному законодавцю.

Висновки. Отже, у підсумку можна констатувати, що на сьогодні чи не єдиним критерієм, який дозволяє розмежувати аналізовані в цій роботі різновиди порушень фінансового контролю, є 10-денний строк з дня отримання особою відповідного повідомлення НАЗК про неподання декларації: у разі, якщо суб'єкт подасть декларацію протягом цього терміну, то він має бути підданий адміністративній відповідальності за ч. 1 ст. 172-6 КУпАП; якщо ж суб'єкт декларування і після цього повідомлення не подасть декларацію, то його дії мають бути кваліфіковані як умисне неподання декларації за ст. 366-3 КК України.

Водночас доводиться, що пропонувані критерій розмежування, по-перше, є «вимушеним» та неочевидним, а по-друге, що впливає з попереднього, через це далеко не завжди враховується на практиці. Зважаючи на таке, наводяться потенційні законодавчі способи вирішення позначеної проблеми, з-поміж яких оптимальним називається декриміналізація умисного неподання декларації та наступне виключення ст. 366-3 із КК України. За таких умов стане очевидним, що будь-яке несвочасне подання декларації має отримувати правову оцінку з посиланням саме на ч. 1 ст. 172-6 КУпАП.

На відміну від розглядуваного в цій роботі, на практиці не виникає проблем щодо розмежування кримінально та адміністративно караних проявів декларування недостовірної інформації, адже в законодавстві чітко визначено, що у випадку, коли недостовірні відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (далі – ПМ), скоєне має кваліфікуватися за ч. 4 ст. 172-6 КУпАП, якщо ж така сума перевищує 500 ПМ – за ст. 366-3 КК України. Водночас виникає питання про те, а чи є обґрунтованим (соціально обумовленим) передбачений ст. 366-2 КК України криміноутворюючий показник внесених суб'єктом недостовірних відомостей (500 ПМ), який і дозволяє відмежувати це кримінально протиправне діяння від згаданого вище адміністративного правопорушення, про яке йдеться в ч. 4 ст. 172-6 КУпАП. Проведення досліджень, направлених на вирішення цього складного питання, і варто визнати одним із перспективних напрямів подальших наукових розвідок у розглядуваній царині.

Використані джерела:

1. Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сенік В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики). Київ : ВД «Дакор», 2020. 508 с.

2. Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією : практич. посіб. / кол. авт. ; за ред. доктора юрид. наук, проф. О. М. Костенка. Київ : Національна академія прокуратури України, 2018. 346 с.

3. Міськів Д. М. Відповідальність за декларування недостовірної інформації у кримінальному праві України : дис. ... докт. філософії. Львів, 2021. 291 с.

4. Михайленко Д. Г. Протидія корупційним злочинам засобами кримінального права: концептуальні основи. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 582 с.

5. Теслюк Я. О. Проблемні питання розмежування окремих правопорушень, пов'язаних із корупцією, та корупційних правопорушень. *Соціально-правові студії*. 2021. Вип. 4. С. 90–95.

6. Савченко А. В. Особливості складу декларування недостовірної інформації. *Актуальні проблеми досудового розслідування* : тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 1 липня 2015 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2015. С. 53-56.

7. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М. І. Хавронюка. Київ : Москаленко О. М., 2019. 464 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

9. Вирок Фрунзенського районного суду м. Харків від 25 жовтня 2017 р. у справі № 645/2465/17. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/69846895>.

10. Вирок Віньковецького районного суду Хмельницької області від 18 березня 2024 р. у справі № 670/192/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117714563>.

11. Вирок Трускавецького міського суду Львівської області від 21 березня 2024 р. у справі № 457/445/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117862975>.

12. Вирок Казанківського районного суду Миколаївської області від 15 березня 2024 р. у справі № 478/181/24. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117679184>.

13. Волонець Д. Ф. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації : дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2021. 229 с.

14. Гацелок В. Криміналізація суспільно небезпечних діянь протягом дії Кримінального кодексу України 2001 року: останні сюжети на фоні загальної палітри законодавчих рішень. Київ : ВАПЕ, 2021. 228 с.

15. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків : Право, 2016. Т. 17: Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2017. 1064 с.

16. Вознюк А. А. Визнання статті 366-1 Кримінального кодексу України неконституційною: концептуальні вади прийнятого рішення. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 4. С. 20-31. DOI : <https://doi.org/10.33270/01201174.20>.

17. Вознюк А. А. Декларування недостовірної інформації та умисне неподання декларації: нові моделі заборонних кримінально-правових норм. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2020. Вип. 4. С. 104-120. DOI : <https://doi.org/10.33766/2524-0323.92.104-120>.

18. Щирська В. С. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 3. С. 59-64. DOI : <https://doi.org/10.33270/01191123.59>.

19. Мовчан Р. О., Янівський В. М. Криміналізація умисного неподання декларації: pro at contra. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право*. 2023. Вип. 16. С. 133-140. DOI : <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2023.16.28.133-140>.

20. Загинеї-Заболотенко З. А. Окремі недоліки кримінально-правового реагування на порушення вимог фінансового контролю. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2019. № 2. С. 14-31.

21. Красій М. О. Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: особливості застосування. *Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу : зб. тез доповідей III Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 60-річчю Хмельницького національного університету, 17 квітня 2022 р. Хмельницький : ХНУ, 2022. С. 123-124.*

References:

1. Dudorov, O. O., Movchan, R. O., Senyk, V. H. (2020). Kvalifikatsiia administrativnykh pravoporushen, pov'iazanykh z koruptsiieiu (komentar sudovoi praktyky). Kyiv : VD «Dakor». [in Ukrainian].

2. Kostenko, O. M. (2018). Sudovi rozghliad sprav pro pravoporushennia, pov'iazani z koruptsiieiu : prakt. posib. Kyiv : Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy. [in Ukrainian].

3. Miskiv, D. M. (2021). Vidpovidalnist za deklaruvannia nedostovirnoi informatsii u kryminalnomu pravi Ukrainy. *Candidate`s thesis*. Lviv. [in Ukrainian].

4. Mykhailenko, D. H. (2017). Protydiia koruptsiinym zlochynam zasobamy kryminalnoho prava: kontseptualni osnovy. Odesa : Vydavnychi dim «Helvetyka». [in Ukrainian].

5. Tesliuk, Ya. O. (2021). Problemni pytannia rozmezhuвання окреmykh pravoporushen, pov'iazanykh iz koruptsiieiu, ta koruptsiinykh pravoporushen. *Sotsialno-pravovi studii – Social and legal studies*, 4, 90-95. [in Ukrainian].

6. Savchenko, A. V. (2015). Osoblyvosti skladu deklaruvannia nedostovirnoi informatsii. *Aktualni problemy dosudovoho rozsliduvannia : tezy dopovidei IV Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Kyiv, 1 liupnia 2015 r.) – Actual problems of pre-trial investigation: theses of reports of the IV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Kyiv, July 1, 2015)*, 53–56. Kyiv : Nats. akad. vnutr. sprav. [in Ukrainian].

7. Khavroniuk, M. I. (2019). Koruptsiini skhemy: yikh kryminalno-pravova kvalifikatsiia i dosudove rozsliduvannia. Kyiv : Moskalenko O. M. [in Ukrainian].

8. Melnyk, M. I., Khavroniuk, M. I. et al. (2018). Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnogo kodeksu Ukrainy. 10-te vyd., pererobl. ta dopov. Kyiv : VD «Dakor». [in Ukrainian].

9. Vyrok Frunzenskoho raionnogo sudu m. Kharkova vid 25 zhovtnia 2017 r. u spravi № 645/2465/17. (2017) N. p. *Yedynyi derzhavnyi reistr sudovykh rishen - Unified state register of court decisions*. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/69846895>. [in Ukrainian].

10. Vyrok Vinkovetskoho raionnogo sudu Khmelnytskoi oblasti vid 18 bereznia 2024 r. u spravi № 670/192/24. (2024) N. p. *Yedynyi derzhavnyi reistr sudovykh rishen - Unified state register of court decisions*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117714563>. [in Ukrainian].

11. Vyrok Truskavetskoho miskoho sudu Lvivskoi oblasti vid 21 bereznia 2024 r. u spravi № 457/445/24. (2024) N. p. *Yedynyi derzhavnyi reistr sudovykh rishen - Unified state register of court decisions*. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117862975>. [in Ukrainian].

12. Vyrok Kazankivskoho raionnogo sudu Mykolaivskoi oblasti vid 15 bereznia 2024 r. u spravi № 478/181/24. (2024) N. p. *Yedynyi derzhavnyi reistr sudovykh rishen = Unified state register of court decisions*. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117679184>. [in Ukrainian].

13. Volonets, D. F. (2021). Kryminalna vidpovidalnist za deklaruvannia nedostovirnoi informatsii. *Candidate's thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].

14. Hatseliuk, V. (2021). Kryminalizatsiia suspilno nebezpechnykh diian protiahom dii Kryminalnogo kodeksu Ukrainy 2001 roku: ostanni siuzhety na foni zahalnoi palitry zakonodavchykh rishen. Kyiv : VAITE. [in Ukrainian].

15. Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia : Vol. 1-20; Vol. 17. (2017) Kharkiv : Pravo. Kryminalne pravo. [in Ukrainian].

16. Vozniuk, A. A. (2020). Vyznannia statti 366-1 Kryminalnogo kodeksu Ukrainy nekonstyutsiinoiu: kontseptualni vady pryiniatoho rishennia. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav – Scientific bulletin of the National Academy of Internal Affairs*, 4, 20-31. [in Ukrainian].

17. Vozniuk, A. A. (2020). Deklaruvannia nedostovirnoi informatsii ta umysne nepodannia deklaratsii: novi modeli zaboronnykh kryminalno-pravovykh norm. *Visnyk Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka - named after E. O. Didorenko – Bulletin Luhansk State University of Internal Affairs named after E. O. Didorenko*, 4, 104-120. [in Ukrainian].

18. Shchyrska, V. S. (2019). Kryminalna vidpovidalnist za deklaruvannia nedostovirnoi informatsii. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav – Scientific bulletin of the National Academy of Internal Affairs*, 3, 59-64. [in Ukrainian].

19. Movchan, R. O., Yanivskiy, V. M. (2023). Kryminalizatsiia umysnogo nepodannia deklaratsii: pro at contra. *Naukovo-informatsiyni visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho. Serii Pravo – Scientific and information bulletin of*

the Ivano-Frankivsk University of Law named after King Danylo Halytskyi. Law series, 16, 133-140. [in Ukrainian].

20. Zahynei-Zabolotenko, Z. A. (2019). Okremi nedoliky kryminalno-pravovoho reahuvannya na porushennia vymoh finansovoho kontroliu. *Naukovyi chasopys Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy – Scientific journal of the National Academy of the Prosecutor's Office of Ukraine, 2, 14-31. [in Ukrainian].*

21. Krasii, M. O. (2022). Nepodannia sub'iektom deklaruvannya deklaratsii osoby, upovnovazhenoi na vykonannya funktsii derzhavy abo mistsevoho samovriaduvannya: osoblyvosti zastosuvannya. *Harmonizatsiia zakonodavstva Ukrainy z pravom Yevropeiskoho Soiuzu : zb. tez dopovidei III Vseukrainskoi naukovoï konferentsii, prysviachenoï 60-richchii Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu, 17 kvitnia 2022 r. – Harmonization of the legislation of Ukraine with the law of the European Union: coll. Abstracts of reports of the 3rd All-Ukrainian Scientific Conference dedicated to the 60th anniversary of the Khmelnytskyi National University, April 17, 2022, 123-124. Khmelnytskyi : KhNU. [in Ukrainian].*

Стаття надійшла до редакції 07.05.2024

Yanivsky V., Postgraduate of the Department of Constitutional, International and Criminal Law of Donetsk Vasyl Stus National University (Vinnytsia, Ukraine)

UNTIMELY (Ch. 1 ART. 172-6 OF THE CODE OF CIVIL PROCEDURE) AND INTENTIONAL FAILURE TO SUBMIT A DECLARATION (ART. 366-3 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE): ROBLEMS OF DETERMINATION, WAYS OF THEIR SOLUTION

The article attempts to solve the problem of distinguishing offenses provided for in Part 1 of Art. 172-6 of the Code of Ukraine on administrative offenses and Art. 366-3 of the Criminal Code of Ukraine, as a result of which scientifically based recommendations were developed to improve the relevant provisions of the current criminal and administrative legislation and the practice of their application.

In particular, it is argued that today almost the only criterion that allows distinguishing the relevant types of violations of financial control is a 10-day period from the day the person receives the corresponding notification from the NAKC about the failure to submit a declaration: in the event that the subject submits the declaration within this period, then he should be subject to administrative liability; if the subject of the declaration does not submit the declaration even after this notification, then his actions should be recognized as criminally illegal intentional failure to submit the declaration.

At the same time, it is proved that the proposed demarcation criterion, firstly, is "forced" and non-obvious, and, secondly, what follows from the previous one, because of this, is not always taken into account in practice. Taking this into account, potential legislative methods of solving the indicated problem are given, among which the optimal one is the decriminalization of the deliberate failure to submit a declaration and the subsequent exclusion from the Criminal Code of Ukraine of Art. 366-3. Under such conditions, any untimely submission of the declaration will receive a legal assessment with reference to Part 1 of Art. 172-6 of the Code of Ukraine on administrative offenses.

At the end of the study, the promising directions of scientific research in the relevant field are determined, which is the solution of the question of the validity of the criterion for distinguishing between criminally and administratively punishable declaration of false information provided by the current legislation.

Keywords: legal responsibility, administrative responsibility, criminal responsibility, crime and administrative misdemeanor, declaration.